

SØR-ROGALAND TINGRETT

DOM

Avsagt: 28.05.2024 i Sør-Rogaland tingrett, Stavanger

Saksnr.: 23-116427TVI-TSRO/TSTA

Dommer: Tingrettsdommer Arild Dommersnes

Saken gjelder: Injurier og krav om fjerning av nettsider

Advokatfirmaet Danielsen & Co AS
Per Danielsen
Håkon Danielsen

Advokat Linnéa Tereza Karlberg
Advokat Linnéa Tereza Karlberg
Advokat Linnéa Tereza Karlberg

mot

Steinar Vigdel Kolnes
Solar Harvest AS

Ove Martin Kolnes
Ove Martin Kolnes

DOM

Saken gjelder krav om oppreisning i medhold av skadeerstatningsloven § 3-6 a, for beskyldninger og sjikane fremsatt på nettstedet Advokat-Danielsen.com, og krav om fjerning av samme side i medhold av foretaksnavneloven, GDPR og markedsføringsloven.

Framstilling av saken

Partene

Saksøker Per Danielsen (heretter Danielsen) har drevet advokatvirksomhet siden 1986. Han registrerte sin virksomhet i foretaksregisteret den 29. november 2001 under navnet ADVOKATFIRMAET DANIELSEN & CO AS (heretter advokatfirmaet Danielsen). Virksomhetens formål er i foretaksregisteret angitt på følgende måte:

«Advokatvirksomhet, konsulentvirksomhet, investeringsvirksomhet, handel samt alt hva derved står i forbindelse.»

Danielsen hadde advokatbevilling frem til han mistet denne ved Advokatbevillingsnemndens vedtak av 6. desember 2022 om tilbakekall etter domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Vedtaket ble opprettholdt ved Oslo tingretts dom av 23.06.2023. Anke over dommen ble nektet fremmet ved Borgarting lagmannsretts beslutning av 22. november 2023 (sak 23-134562ASD-BORG/03). Også videre anke til Høyesterett ble nektet fremmet.

Saksøker Håkon Mathias Sterling Danielsen (heretter Sterling Danielsen) er sønn av Per Danielsen, og har arbeidet som advokatfullmektig og advokat i advokatfirmaet Danielsen. Også han er fratatt advokatbevillingen etter vedtak fra Advokatbevillingsnemnden. Saken mot Danielsen og Sterling Danielsen ble behandlet i samme prosess av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet som ga sin innstilling til Advokatbevillingsnemnden den 14. juni 2022. Tilsynsrådet innga politianmeldelse mot begge basert på til dels de samme forhold den 3. oktober 2022. Sterling Danielsen er som følge av det siktet for hvitvasking.

Danielsen og Sterling Danielsen er etter det opplyst nå ansatt som henholdsvis seniorutreder/partner og utreder/partner i advokatfirmaet Danielsen. Advokatfirmaet har i tillegg en advokat og to advokatfullmektiger ansatt (samt ytterligere en utreder - Lars Erik Mørk som er omtalt i Oslo tingretts dom).

Saksøkte Steinar Vigdel Kolnes er styreleder og medeier i Solar Harvest AS. Solar Harvest Limited Ghana og Solar Harvest Holding AS inngår i samme struktur som Solar

Havest AS. Selskapene hadde tidligere navn som Biofuel Africa AS, Biofuel Africa Limited og Biofuel Africa Holding AS. Biofeul selskapene arbeidet med et prosjekt i Ghana hvor det skulle produseres planteolje til bruk i biodiesel.

Kolnes og Biofuel selskapene forhandlet om å inngå avtale med Statoil ASA. Forhandlingene strandet rundt 2009 og samarbeidet ble avsluttet etter at Statoil ASA mente å ha avdekket det som kunne være korrupsjon i virksomheten i Afrika.

Kolnes og de andre selskapsdeltakerne var svært uenige i det. De fant beskyldningene ærekrenkende, og reiste sak for Stavanger tingrett med krav om mortifikasjon og oppreisningserstatning.

Statoil ASA ble frifunnet ved Stavanger tingretts dom av 8. februar 2013. Danielsen ble engasjert som advokat for å utforme anke til Gulating lagmannsrett. Lagmannsretten nektet anken henvis til behandling ved beslutning av 14. mai 2013. Det nærmere saksforhold fremgår av beslutningen (LG-2013-35742). Høyesteretts ankeutvalg forkastet anke over beslutningen ved kjennelse av 9. september 2013 (sak HR-2013-1899-U).

Det er etter det opplyste ingen næringsvirksomhet i de tidligere Biofuel selskapene, nå Solar Harvest, bortsett fra at det foregår noe salg av eiendeler i Ghana.

Bakgrunnen for tvisten

Eierne og grunnleggerne bak Biofuel selskapene Steinar Vigdel Kolnes, Arne Olav Kolnes og Arne Helvik bestred deler av Danielsen salærkrav etter oppdraget. Innsigelsene gjaldt både timeforbruk, timesats og kvalitet på oppdragsutførelsen. De tapte saken og ble dømt til å betale Danielsens gjenstående salær med kr. 456 282, med tillegg for renter og omkostninger ved Jæren tingretts dom av 1. februar 2016. De hadde da tidligere betalt kr. 696 282, slik at samlet salær utgjorde kr. 1 152 564.

Kolnes mfl. anket dommen til lagmannsretten, som forkastet anken. Denne dommen ble anket til Høyesterett som i kjennelse av 8. september 2017 opphevet lagmannsrettens saksomkostningsavgjørelse og forkastet anken for øvrig. Omkostninger i salærsaken ble deretter fastsatt ved lagmannsrettens dom av 12. januar 2018. Også denne avgjørelsen ble anket, men anken ble nektet fremmet.

Kolnes mfl. kunne eller ville ikke betale Danielsens gjenstående salærkrav som med renter og omkostninger til slutt utgjorde ca. kr. 905 000. Danielsen startet inndrivning av kravet ved brev til namsfogden av 22. oktober 2018. Kravet ble til slutt innfridd i juni 2019, og Kolnes mfl. ba om at etablerte utlegg ble slettet.

Sterling Danielsen krevde da betaling for omkostninger med inndrivelsesprosessen med ca. kr. 38 000, før sletting av utlegget. Dette ledet til en ny prosess før Danielsen og Sterling Danielsen frafalt denne del av kravet og samtykket i sletting av utleggspant ultimo august 2019 for Helvig, og i oktober s.å. for de øvrige.

Inndrivelsesprosessen synes å ha forsterket det motsetningsforholdet som var oppstått mellom Danielsen og hans tidligere klienter. Steinar Vigdel Kolnes anmeldte Danielsen til politiet i 2019. Anmeldelsen ble henlagt og klage over henleggelsen ble forkastet den 27. august s.å. Klageavgjørelsen er bl.a. begrunnet i at saken har et sivilrettslig preg. Kolnes har også inngitt anmeldelse til politiet i 2020, som ble henlagt 22. september s.å. Henleggelsen ble påklaget av både Kolnes og Danielsen, sistnevnte grunnet henleggelseskode. I tillegg har han inngitt klage over Danielsen og Sterling Danielsen til Disiplinærutvalget og klaget videre til Disiplinærnemnden for advokater i september 2020. Klagen ble avvist grunnet oversittelse av klagefristen i begge instanser.

I oktober 2019 etablerte Steinar Vigdel Kolnes nettsiden Advokat-Danielsen.com. Innehaver av siden er Solar Harvest Ltd. På denne siden ble det i 2019 publisert ulikt innhold knyttet til Danielsen og Sterling Danielsens advokatvirksomhet og gitt råd til andre som var misfornøyd med deres tjenester. Det later ikke til å ha vært publisert nye innlegg på siden etter 2019, før et nytt innlegg ble lagt ut i februar 2024.

På nettsiden kritiseres Danielsen og Sterling Danielsen i sterke ordelag og det benyttes anklager og karaktrestikker som utpressere og bedragere m.m.

Steinar Vigdel Kolnes har erkjent at nettsiden er laget av ham og at han er ansvarlig for alt innhold.

Danielsen reiste sak mot Steinar Vigdel Kolnes for Oslo tingrett ved stevning innkommet 11. oktober 2022, med krav om oppreisning for ærekrenkelser og sjikane på nettsiden, og krav om fjerning/sletting av denne. Tingretten henviste saken til behandling i forlikrådet ved brev av 17. oktober 2022. Ved prosesskrift av 9. januar 2023 ble Solar Harvest AS også trukket inn som saksøkt. Forlikrådet innstilte behandlingen i medhold av tvisteloven § 6-11 ved beslutning av 18. juli 2023.

Saken ble brakt inn for retten ved stevning av 9. august 2023. Det er inngitt tilsvarende og utvekslet prosesskrift. Hovedforhandling ble avholdt 13. og 14. mai 2024. Det ble avgitt partsforklaringer, ført 2 vitner og foretatt slik dokumentasjon som fremgår av rettsboken.

Ove Martin Kolnes er gitt tillatelse til å opptre som prosessfullmektig for sin bror Steinar Vigdel Kolnes jfr. tvl. § 3-3 nr. 3 og 4.

Saksøkerenes påstandsgrunnlag

Saksøkerne har felles påstandsgrunnlag og krav, og behandles dermed samlet.

Saksøkerne har i korthet anført at Kolnes etablering og bruk av nettsiden Advokat-Danielsen.com representerer en krenkelse av foretaksnavneloven, markedsføringsloven og GDPR. Innholdet Kolnes har lagt ut på nettsiden er ærekrenkende og sjikanerende.

Det er med grunnlag i dette krevd oppreisningserstatning, dom for opphør av bruken, og fjerning, samt subsidiært retting av nettsiden.

Skadeerstatningsloven (skl.) § 3-6 a gir rett på oppreisningserstatning ved ærekrenkelser og sjikane. Steinar Vigdel Kolnes har erkjent at siden er laget av ham og at han er ansvarlig for alt innhold. Han er dermed åpenbart også ansvarlig i forhold til skl. § 3-6 a.

Solar Harvest AS har opprettet selskapene Solar Harvest SE og Solar Havest DK og opprettet nettsider i selskapenes navn. Deres nettsider peker mot nettsiden Advokat-Danielsen.com. Solar Harvest AS har dermed medvirket til brudd på skl. § 3-6 a.

Ytringene på nettsiden gjelder faktiske forhold om at Danielsen og Sterling Danielsen er bedragere, utpressere og forbrytere med mer, og at de har gjort seg skyldig i bedrageriforsøk, bedrageri og utpressing. Det kreves dermed kvalifiserte bevis for deres riktighet for at skl. § 3-6, annet ledd skal få anvendelse.

Anførselene er åpenbart egnet til å krenke saksøkernes æresfølelse. De er også klart uriktige og rent sjikanøse i sitt innhold og sin form. Danielsen og Sterling Danielsen har kun foretatt en ordinær inndriving av utestående salær i tråd med rettslige avgjørelser. Påstandene om bedrageri og utpressing har med ikke forankring i virkeligheten.

Krenkelsene har hatt negativ betydning for saksøkernes forretningsdrift og oppleves krenkende. Ettersom det savnes bevis for deres riktighet er de ikke vernet av ytringsfriheten i grl. § 100 og EMK art. 10. Det vises bl.a. til HR-2014-2398-A og LB-2013-67432.

Ettersom krenkelsene er fremsatt på nettside med Danielsens navn er det fare for forveksling og for at advokatfirmaets klienter kommer inn på denne. Det er betydelig spredning av ærekrenkelsene med stor virkning for saksøkerne.

Spørsmålet om hvorvidt beskyldningene er riktige må avgjøres med grunnlag i situasjonen da de ble fremsatt. Senere tilkomne opplysninger kan dermed ikke vektlegges.

Hensett til krenkelsenes karakter og deres virkning må oppreisningserstatning settes høyt, og 1 MNOK fremstår som passende. Videre må det legges ned forbud mot videre bruk av nettsiden.

Navnet på nettsiden er videre i strid med foretaksnavneloven. Advokat Danielsen og advokatfirma Danielsen er innarbeidede og godt kjente navn siden 1980 tallet. Danielsen har registrert navnet i foretaksregisteret, og har dermed rett til eksklusiv bruk. Navnet har tilstrekkelig særpreget etter mange års mediedekning.

Kolnes bruk av nettsiden vil representere en fare for forveksling. Ettersom bruken har skjedd med tilknytning til næring rammes den av foretaksnavneloven § 3-2. Det kreves dermed dom for at bruken er ulovlig i medhold av samme lov § 5-1. Subsidiært kreves dom for retting.

Videre er bruken av navnet Danielsen på nettsiden i strid med markedsføringsloven § 2 og 25, ettersom det åpenbart er i strid med god forretningsskikk å forfølge en tidligere forretningsforbindelse på en slik måte under dennes eget navn.

Endelig er bruken av nettsiden i strid med GDPR art. 17, ettersom den inneholder ulike opplysninger om Danielsen og Sterling Danielsen i strid med deres ønske jfr. art. 4 og 21. Det er ingen legitim grunn for registrering av opplysningene. Nettsiden kreves derfor slettet.

Saksøkerens påstand

1. Steinar Vigdel Kolnes dømmes til å opphøre med bruken av nettdomenet www.advokat-danielsen.com.
2. Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes dømmes in solidum til å betale oppreisning til Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen.
3. Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes dømmes til å fjerne alt innhold på nettsiden det pekes til under domenene www.advokat-danielsen.com, www.solarharvest.se og www.solarharvest.dk, subsidiært rette og fjerne innhold etter rettens skjønn.
4. Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes dømmes in solidum til å betale sakskostnader til Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen.

Saksøktes påstandsgrunnlag

De saksøkte har felles påstandsgrunnlag, og i korthet anført at Solar Harvest AS har ingenting med nettsiden å gjøre. Det er kun Kolnes personlig gjennom Solar Harvest Ltd. Ghana som er ansvarlig for etableringen og innholdet på denne.

Det angivelige beviset for at Solar Harvest SE og DK på sine nettsider har pekt mot Advokat-Danielsen.com, er forfalskede. Solar Harvest AS har ingen aktivitet og har ikke hatt det de siste 10 årene. Arne Helvig er daglig leder. Hverken han eller Solar Harvest AS har noe med nettsiden å gjøre.

Solar Harvest AS er dermed uriktig saksøkte og må i alle tilfelle frifinnes. I tillegg kommer at alle krav mot Solar Harvest uansett er forledet. Nettsiden var kjent fra 2019. Følgelig utløp foreldelsesfristen i 2022. Solar Harvest AS ble først trukket inn i saken i 2023.

Ytringene som fremkommer på nettsiden innestår Kolnes for. Disse må anses som verdivurderinger av Danielsen, Sterling Danielsen og advokatfirmaet Danielsen. De er like fullt riktige. Det er særlig vist til Danielsen og Sterling Danielsen inndrivelse av salærkravet, hvor det ble forsøkt å inndrive et for høyt beløp gjennom press og uberettiget bruk av utleggspant i alt for lang tid mot særlig Helvig som var i en sårbar posisjon.

Videre vises det til de forhold som er funnet bevist i Oslo tingretts dom av 23. juni 2023, og tilsvarende opplevelser fra andre klienter, bl.a. Merethe Hodne. Samlet viser dette at de karaktrestikkene som fremkommer på nettsiden er berettigede. I tillegg til slett klient behandling har Danielsen gjort seg skyldig i brudd på taushetsplikten ved oversendelse av dokumenter fra andre saker og offentliggjøring av Kolnes personnummer.

Nettsiden ble etablert for å verne andre mot saksøkernes virksomhet og for å hjelpe de som allerede var utsatt for urimelig behandling fra saksøkerne. Kolnes har bl.a. lagt vekt på informere om rask bruk av klageretten til disiplinærutvalget for å hindre at andre tapte rett på samme måte som de gjorde da de klagde.

Ytringene ligger klart innenfor Kolnes ytringsfrihet i henhold til Grl. § 100 og EMK art. 10. Det må i denne vurderingen legges stor vekt på at Danielsen er en kjent person som selv har søkt oppmerksomhet, og i årtier vært omgitt av kontroverser og konflikt. Han må dermed finne seg i kritikk, og har god anledning til å imøtegå denne.

De mange konfliktene og Oslo tingretts dom medfører at Danielsen omdømme er så svekket at nettsiden ikke representerte noen ytterligere krenkelse.

Skadeerstatningsloven § 3-6 a er dermed ikke krenket.

I forhold til foretaksnavneloven og markedsføringsloven er det særlig vist til at det ikke er noen fare for forveksling. Det fremgår klart at nettsiden ikke er Danielsens nettside men Kolnes sin. Danielsen har heller ikke fått registrert samme navn som sitt foretaksnavn.

Foretaksnavneloven og markedsføringsloven retter seg kun mot næringsdrivende. Nettsiden inngår ikke i noens næringsvirksomhet. Den drives av Kolnes privat.

Danielsen har uansett ingen rett til å forby bruken av toppdomenet Advokat. Danielsen.com, selv om han har .no domenet. Dette er allerede avgjort i avgjørelse fra ICANN ved Forum av 21. januar 2021.

I forhold til GDPR er det særlig vist til at nettsiden ikke inneholder personopplysninger. Kun erfaringer og advarsler.

Saksøktes påstand

Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes frifinnes og tilkjennes sakens omkostninger.

Retten vurdering

Retten behandler først kravet om oppreisningserstatning i medhold av skadeerstatningsloven § 3-6 a, første ledd. Bestemmelsen har slik ordlyd:

«Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art som retten finner rimelig. Dersom den krenkede døde mindre enn 15 år før krenkelsen etter første ledd fant sted, kan krav om oppreisning settes frem av hans nærmeste.»

Det er ubestridt at nettsiden inneholder beskyldninger om at Danielsen og Sterling Danielsen har gjort seg skyldig i bedrageri, bedrageriforsøk og utpressing. Det vises bl.a. til innlegg datert 21. februar 2021 (trolig første gang publisert i 2019) under tittelen «Som tidligere klient til advokat Per Danielsen, vil jeg med dette dele min dyrekjøpte erfaring». Her fremkommer bl.a. følgende:

«Men Per Danielsen og avkommet Håkon Sterling Danilesen nekter likevel frivillig å slette pant som de plikter.

Dette er uten tvil et rent bedrageriforsøk, og er derfor politianmeldt.

Skulle noen likevel være i tvil om Per og Håkon Danielsen "fortjener" tittelen bedrager / svindler, så er det bare å lese her:»

Og

«For Danielsen er våre erfaringer følgende:

1) Han produserer totalt grunnløse og fabrikkerte fakturaer.

2) Han benytter utpressing for å inndrive disse urettmessige kravene fra sine klienter.

3) Som advokat har Danielsen etter loven taushetsplikt. Noe han gir totalt blaffen i. For det første sendte han all klientkommunikasjon med oss til retten. For det andre har jeg i to tilfeller mottatt dokumentasjon fra Danielsen som han ved "feiltagelse" har sendt i vanlig post og epost om andre av hans klienter. Bla. en om dykkersaken. Enten gjør han dette med fullt overlegg (for å vise at han har mye å gjøre?), eller så har han null kontroll. I feil hender kunne slik klientinformasjon vært brukt til utpressing.

4) Når han fabrikkerer falske fakturaer som klienter ikke betaler så krediterer han disse internt slik at han slipper å betale inn MVA. Dermed kan han snyte staten. Egentlig ikke klientens problem, men likevel.

5) Det som kan bli klientens problem, er at han selv om Høyesterett har nektet han å beregne MVA på egen advokatvirksomhet, likevel beregner seg MVA. Hvis klienten er en ikke MVA pliktig privatperson blir regningen høyere. Han bruker også en timesats som er langt høyere enn hans veiledende timesats. Noe som også Høyesterett har slått ned på i kjennelse av 8.9.2017 HR-2017-1723U:»

Og

«Jeg har imidlertid mitt på det tørre når jeg hevder at Per Danielsen faktisk er en svindler / bedrager. At Per og Håkon Danielsen IKKE lykkes i sitt bedrageriforsøk, betyr ikke at de ikke kan kalles en svindler / bedrager. Like lite som: en butikktyv som mislykkes og blir fratatt varene i det han prøver å forlate butikken han har forsøkt å rundstjele, ikke kan kalles en butikktyv.»

I et nytt innlegg fra mars 2024 er Sterling Danielsen og Danielsen omtalt som «*partners in crime*» og «*mafioso*». Dette er kommet etter saksanlegget men påberopt som et av flere grunnlag for kravet.

Det er som sitatene viser lite tvil om at Kolnes har fremsatt ytringer som er egnet til å krenke saksøkernes æresfølelse eller omdømme på nettsiden Advokat. Danielsen.com.

Det sentrale spørsmålet for retten er om ytringene likevel skal anses berettiget i medhold av skl. § 3-6 a, annet ledd. Denne har slik ordlyd:

«En ærekrenkende ytring medfører ikke ansvar etter første ledd dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfrihet. Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om ytringen hviler på et fyldestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivare tatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om ytreren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget»

Skadeerstatningsloven viderefører i det vesentlige bestemmelsen i straffeloven § 247. Det vises derfor til Rt-2015-746 hvor rettstilstanden med referanse til og sitat fra RT-2003-928 oppsummeres slik:

«-----ved den konkrete avveiningen må foretas en vurdering etter flere kriterier. Av disse finner jeg grunn til å fremheve graden av allmenn interesse, beskyldningens karakter, derunder om beskyldningen klassifiseres som 'value judgement' eller 'factual statement', om den retter seg mot offentlig person eller privatperson, samt graden av aktsomhet, derunder om og eventuelt i hvilken utstrekning media på publiseringstidspunktet hadde holdepunkter i faktum for at påstanden var sann. Generelt vil ytringen ha et sterkt vern dersom den gjelder forhold av allmenn interesse, verdivurderinger, videreformidling, offentlig person, og det foreligger sterke holdepunkter for at påstanden var sann. Motsatt: Gjelder saken beskjedne allmenn interesse, faktapåstander, egen fremsettelse, privatperson, og det foreligger svake holdepunkter for at påstanden var sann, har ytringen et mindre sterkt vern»

Dette er i praksis samme vurdering som nå inntatt i §3-6 a, annet ledd jfr. RT-2015-746 avsn. 58. Det er denne vurderingen som skal ivareta og balansere hensynet til ytringsfrihet sikret ved Grl. § 100 og EMK. Art. 10.

Retten er kommet til at ytringene fremsatt på nettsiden er berettigede ut fra en slik vurdering, og vil i det følgende gi begrunnelsen for det.

Ved vurdering av ytringene må det tas utgangspunkt i deres kontekst og formål. De er presentert på nettsiden Advokat-Danielsen.com. Forsiden inneholder et bilde av Kolnes og innleder med en advarsel mot bruk av advokat Danielsen og Sterling Danielsen. Det er ved første oppslag åpenbart at dette er en side lagd av en misfornøyd klienter, for andre misfornøyde klienter eller personer som vurderer å bruke advokatfirmaet. Det samme

bekreftes av både tittel og innhold i de innlegg som presenteres på siden. Nettsiden må leses i lys av dette, ettersom det preger både form og innhold.

Ytringene inneholder påstander om straffbare forhold som bedrageriforsøk, bedrageri og utpressing. Dette er strafferettslige termer, men i konteksten fremstår de imidlertid mer som «value judgements», enn som «factual statement». Det faktiske grunnlaget for disse karaktrestikkene presenteres også. Dette er særlig innkrevningsprosessen som er beskrevet foran. Utpressing grunnes i at det ble benyttet stort press, mens bedraget hovedsakelig grunnes i at det er fremmet salærkrav som siden er forlatt i tillegg til betraktninger rundt mva, inntatt i sitatet foran. Det sentrale slik retten ser der at det faktiske grunnlaget for beskyldningen presenteres gjennom gjengivelse korrespondanse mellom partene og rettsavgjørelser. Dette er klart «factual statements». Det er ikke anført at disse er uriktige, eller for den del ærekrenkende. De avsluttende karaktresikkene som bedrager og utpresser, må ses som Kolnes verdivurderinger eller «value judgement» basert på de presenterte fakta.

Det er illustrerende at Kolnes i det siterte også bruker ordparet «svindler/bedrager» som karakteristikk. Svindler er et folkelig uttrykk og klart en verdi verdivurdering, mens bedrager er en mer strafferettslig term. Slik det presenteres fremstår likevel begge deler som uttrykk for Kolnes verdivurdering av Danielsen og ikke en konstatering av strafferettslig ansvar. I høyden vil det være Kolnes egen oppfatning av at handlingen rammes av straffelovens bestemmelser. Kolnes ordvalg har for øvrig samme preg i hans kritikk av rettsvesenet, som på samme side påstås å være korrupt. Det forsterker inntrykket av at hans bruk av nedsettende ord må ses som uttrykk for hans personlig oppfatning og hang til bruk av sterke karaktrestikker. Som det fremgår av det siterte fra RT-2003-928 må det gis større rom for personlig utforming av slike verdivurderinger.

Danielsen har gjennom lang tid vært en offentlig godt kjent advokat både på grunn av høyprofilerte saker og konflikter med egne klienter. De siste årene har det blitt mer av det siste.

Det er gitt følgende oppsummering av Danielsens virksomhet i Borgarting lagmannsretts beslutning av 22. november 2022 (sak 23-134562ASD-BORG/03):

«Advokatrollen er avhengig av tillit som bare kan oppnås når advokatens hederlighet og integritet er hevet over tvil. Lagmannsretten finner det klart at Danielsen, på grunnlag av de forholdene som er omtalt i denne beslutningen, har utvist en opptreden som representerer et vedvarende, vesentlig avvik fra forsvarlig advokatferd, og at grunnvilkårene for tilbakekall av bevillingen i domstolloven § 230 første ledd nr. 1 er oppfylt. Det er tale om gjentatte overtredelser og et omfattende og alvorlig tillitstap.

Det er i helhetsvurderingen lagt vekt på at Danielsen i mange rettsavgjørelser er blitt kritisert for fakturering uten oppdrag, overfakturering og/eller sterkt pågående opptreden mot egne klienter når det gjelder hans salærkrav, i strid med RGA punkt 1.1 til 1.3. Det vises til lagmannsrettens merknader i avsnitt 6 foran. Til tross for mange rettsavgjørelser som har gått Danielsen imot, har han ikke vist noen evne og vilje til å endre sin opptreden.»

Tilsvarende karaktrestikk er gitt i Oslo tingretts dom, og i avgjørelse fra Advokatbevillingsnemnda.

Kolnes sine ytringer knytter seg særlig til det lagmannsrettens kort og nøkternt oppsummerer som «*overfakturering og/eller sterkt pågående opptreden mot egne klienter når det gjelder hans salærkrav*». Forskjellen er særlig at Kolnes knytter det til egne erfaringer, og bruker et mer folkelig og bombastisk språk i sin karaktrestikk, og han går lengre enn lagmannsretten. Kjernen i kritikken er likevel langt på veg den samme.

Kolnes har et faktisk grunnlag for sine påstander, som han presenterer på nettsiden. Det er ikke nødvendig for retten å ta stilling til om handlingene oppfyller de strafferettslig karaktrestikker Kolnes gir dem. Det sentrale er at han har et faktisk grunnlag for sine verddivurderinger som han i alle fall selv har grunn for å tro på.

Formålet med nettsiden er ifølge Kolnes å advare andre mot bruk av advokatfirmaet Danielsen. Det samme fremgår av nettsidens innledende avsnitt. Det rettsøkende publikum vil lett være i en sårbar stilling ovenfor egen advokat ved betalingskonflikter som beskrevet av lagmannsretten. Det kan også være vanskelig for publikum som søker rettshjelp å få kjennskap til uregelmessigheter i advokatens forretningsdrift eller andre forhold som kunne tilsi å vurdere en annen advokat. Formålet med nettsiden må dermed anses som legitimt, selv om Kolnes i sitt ordvalg går lengre enn han burde og det også synes å være et element av ønske om hevn.

Hensett til at Danielsen og advokatfirmaet Danielsen gjennom mange år har vært høyt profilert har det også allmenn interesse å få avdekket eventuelle uregelmessigheter som påpekt av lagmannsretten eller ulovligheter som påstått av Kolnes.

Advokater som driver på den måten som er beskrevet av lagmannsretten må finne seg i en mer hardhendt og direkte kritikk enn andre. Det er en naturlig følge at motsetningsforhold lett vil oppstå med slik klienthåndtering. Det forhold at klienten - her Kolnes - fører et folkelig språk kan ikke medføre at det er grunnlag for oppreisning med mer.

Endelig viser retten til at Danielsen og Sterling Danielsen som advokater lett kan ta til motmæle mot slike beskyldninger og presentere sin egen versjon.

Retten er etter dette kommet til at Kolnes må frifinnes for kravet om oppreisning ettersom ytringene er berettigede i medhold av skadeerstatningsloven § 3-6 a, annet ledd. Det innebærer at også Solar Harvest må frifinnes for krav om oppreisning uten at det er nødvendig for retten å ta stilling til om virksomheten kan knyttes til nettsiden, som anført av saksøkerne.

Saksøkerne har videre krevd fjerning eller subsidiært retting av nettsiden i medhold av foretaksnavneloven, markedsføringsloven og GDPR.

Advokatfirma Danielsen ble registrert som foretak i 2001 som beskrevet innledningsvis. Nettsiden Advokat-Danielsen.com ble registrert av Kolnes i 2019.

Det følger av foretaksnavneloven § 3-2, annet ledd som saksøker har påberopt at:

«Rett til foretaksnavn etter første ledd gir en enerett, som har den virkning at ingen uten samtykke fra innehaveren kan bruke i næringsvirksomhet foretaksnavn eller varemerke som er identisk med eller ligner foretaksnavnet (kjennetegnslighet) for virksomhet av samme eller lignende slag (bransjelikhet), såfremt det er risiko for forveksling»

Slik retten vurderer det er det minst to grunner til at bestemmelsen ikke kan få anvendelse. Som det fremgår av det siterte kreves det at (det konkurrerende) foretaksnavnet brukes i næringsvirksomhet og at det er fare for forveksling. Ingen av disse kriteriene er slik retten ser det oppfylt.

Navnelikheten kan trolig lede til at den kommer opp som forslag ved søk på advokatfirma Danielsen, men det for øvrig ingen fare for forveksling. Nettsiden åpner med et bilde av Kolnes og en direkte presentasjon av sitt formål som beskrevet foran. Innholdet fremstår klart som ytringer fra en misfornøyd klient, til hjelp for andre i samme situasjon og til advarsel for andre. Den kan åpenbart ikke forveksles med advokatfirmaets egen nettside eller forstås som ytringer fra advokatfirmaet.

Selv om det opprinnelige oppdraget Danielsen var engasjert til å bistå med hadde tilknytning til næringsvirksomhet er det inndrivning av salær ovenfor Kolnes og hans tidligere samarbeidspartnere privat som karakteriseres på nettsiden. Det har ikke vært noen drift i den opprinnelige næringsvirksomheten på rundt 10 år. Det er ingen opplysninger om at nettsiden har generert noen form for inntekt eller at den på noen måte har gitt grunnlag for næringsdrift hverken direkte eller indirekte.

Det er etter dette ikke nødvendig for retten å ta stilling til om Advokatfirma Danielsen har tilstrekkelig særpreg jfr. foretaksnavneloven § 3-2, første ledd og varemerkeloven § 14.

Markedsføringsloven § 1 og § 25 retter seg på samme måte som foretaksnavneloven mot handlinger foretatt i næringsvirksomhet og/eller mellom næringsdrivende. Ettersom opprettelse og drift av nettsiden ikke utgjør næringsdrift og Kolnes ikke operer som næringsdrivende kan heller ikke disse bestemmelsene få anvendelse.

Saksøkerne har endelig krevd at nettsiden slettes i medhold av personopplysningsloven jfr. GDPR(personvernforordningen) art. 17. Slik retten ser det kan kravet ikke føre frem. Det fremgår av personvernforordningen art. 2 (1) at:

«Denne forordning får anvendelse på helt eller delvis automatisert behandling av personopplysninger og på ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register»

Det er ikke tale om hel eller delvis automatisert behandling av opplysninger. Slik retten forstår legges alt inn for «hånd» av Kolnes.

Begrepet register er definert på følgende måte i forordningens art. 4 (6):

««register» enhver strukturert samling av personopplysninger som er tilgjengelig etter særlige kriterier, enten samlingen er plassert sentralt, er desentralisert eller spredt på et funksjonelt eller geografisk grunnlag»

Nettsiden kan slik retten ser det ikke anses som strukturert samling av personopplysninger. Den inneholder som beskrevet foran en gjengivelse av Kolnes og andres negative opplevelser med advokatfirma Danielsen og deres karaktrestikk av samme firma og dets deltakere, uten struktur eller tilknytning til personopplysninger. Nettsiden kan dermed ikke kreves slettes i medhold av GDPR/personvernforordningen art. 17.

Kravet om retting er ikke nærmere begrunnet eller forfulgt under hovedforhandlingen, men kan som det fremgår av det foranstående uansett ikke føre frem.

De saksøkte må etter dette frifinnes og har dermed vunnet saken. Det fremgår av tvisteloven § 20-2 at den som har vunnet saken som hovedregel har krav på å få sine omkostninger erstattet. Det kan ikke ses å være grunnlag for anvendelse av unntaksreglene i § 20-2 (3). Selv om Kolnes har opptrådt på en måte som kan virke provoserende for saksøkerne fremstår kravet om oppreisning på opp mot 1 MNOK som en overreaksjon, som de hadde god grunn til å forsvare seg mot.

De saksøkte har inngitt omkostningsoppgave den 15. mai 2024 hvor det kreves dekket kr. 239 913, hvorav kr. 178 200 er salær til prosessfullmektigen og kr. 61 200 er vederlag for

Kolnes eget arbeid med saken. De resterende kr. 513 er utgifter til parkering under hovedforhandlingen.

Det fremgår av tvisteloven § 20-5 (1) at:

«Full erstatning for sakskostnader skal dekke alle partens nødvendige kostnader ved saken som ikke særlige regler gir grunnlag for å unnta. Ved vurderingen av om kostnadene har vært nødvendige, legges det vekt på om det ut fra betydningen av saken har vært rimelig å pådra dem. Parten kan kreve rimelig godtgjøring for eget arbeid med saken når det har vært særlig omfattende eller det ellers måtte ha vært utført av en prosessfullmektig eller annen fagkyndig hjelper»

De saksøkte har latt seg representere av Ove Martin Kolnes som er bror til Steinar Vigdel Kolnes og selv har vært involvert i en av sakene som danner bakgrunnen for denne saken. Han driver ikke advokat eller rettshjelpvirksomhet. Ved beregning av hans salærkrav er det brukt samme timepris som saksøkers prosessfullmektig. De saksøkte har ikke betalt noe vederlag for prosessfullmektigens arbeid og det er så vidt retten forstår heller ikke noen avtale om at de skal gjøre det.

De saksøkte er dermed ikke pådratt kostnader som kan kreves erstattet i medhold av § 20-5 (1), første punktum. Det er ikke anført at Ove Martin Kolnes har hatt noe tap av inntekt som følge av sitt arbeid/verv som prosessfullmektig.

Utgangspunktet for beregning av de saksøktes omkostningskrav må dermed være tvisteloven § 20-5 (1), tredje punktum, som gir adgang til å kreve rimelig godtgjøring for eget arbeid.

Steinar Vigdel Kolnes har beregnet sitt krav med grunnlag i en timesats på kr. 2 400. Heller ikke han har anført at han har lidt noe tap som følge av arbeid med saken.

Det følger av HR-2024-307 at:

16) *Hovedregelen og utgangspunktet er altså at arbeid en part har nedlagt i egen sak, ikke gir krav på å få dekket sakskostnader. Rettspraksis etter tvisteloven viderefører denne oppfatningen, se blant annet HR-2012-690-U avsnitt 16 og HR-2019-2104-U avsnitt 16.*

(17) *Er retten til å kreve godtgjørelse først oppfylt, har parten krav på «rimelig godtgjøring», jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) s. 448:*

«Erstatningen er begrenset til 'rimelig godtgjøring'. I utgangspunktet er ikke erstatningen begrenset til partens dokumenterte tap på grunn av eget arbeid, men dette antas å være normalt tilfelle. I de tilfeller tapet ikke kan

dokumenteres, vil kravet til 'rimelig godtgjøring' gi en tilstrekkelig begrensning i forhold til erstatningens størrelse

«(18) Partens dokumenterte tap danner altså utgangspunktet for beregningen, se også eksempelvis HR-2005-1795-U avsnitt 29. I de tilfellene et slikt tap ikke kan dokumenteres, må retten foreta et skjønn der lovens kriterium «rimelig godtgjøring» gir tilstrekkelig begrensning.

(19) Dette innebærer etter utvalgets oppfatning at parten bare har krav på å få dekket faktiske kostnader han er påført, men ikke det som eventuelt er spart ved at det ikke er engasjert en prosessfullmektig, jf. HR-2023-767-U. Den saken gjaldt riktignok sakskostnader knyttet til internadvokaters prosessoppdrag som ble beregnet etter tvisteloven § 20-5 første ledd første punktum. I avsnitt 19 fremgår det at sakskostnader i disse tilfellene ikke kunne «fastsettes med utgangspunkt i hva det ville ha kostet den aktuelle parten å benytte en ekstern advokat».

(20) Etter utvalgets oppfatning kan dette ikke stille seg annerledes i saker der en selvprosederende part krever dekning for eget arbeid etter bestemmelsens første ledd tredje punktum»

De saksøkte kan som utgangspunkt kun kreve erstattet faktiske kostnader som er pådratt, og utgjør et dokumentert tap. Dersom tap ikke kan dokumenteres må det foretas et skjønn over hva som vil være rimelig godtgjøring. Utgangspunktet for en slik beregning vil som det fremgår av det siterte være faktisk pådratte kostnader, og ikke sparte advokatomkostninger som de saksøkte har basert sitt krav på.

Selv om de saksøkte ikke er påført dokumenterte kostnader utover parkeringsutgifter finner retten det rimelig at de tilkjennes et mindre vederlag for eget arbeid med saken. Hensett til sakens omfang og deres behov for å forsvare seg mot det fremsatte kravet settes dette samlet til kr. 25 000. Det er ved vurderingen lagt vekt på at det er nedlagt arbeid i saken som ellers kunne være benyttet til annet inntektsgivende arbeid. I tillegg kommer parkeringsutgifter med kr. 513.

Ettersom saksøkerne står i tett forbindelse og har opptrådt samlet pålegges de solidarisk ansvar for omkostningene jfr. tvl. § 20-6 (2).

DOMSSLUTNING

1. Steinar Vigdel Kolnes frifinnes.
2. Solar Harvest AS frifinnes.
3. Advokatfirmaet Danielsen & Co AS, Per Danielsen og Håkon Mathias Sterling Danielsen dømmes in solidum til å betale sakskostnader til Solar Harvest AS og Steinar Vigdel Kolnes med kroner 25 513 –femogtyvetusenfemhundreogtrenten- innen 14 dager fra dommens forkynnelse.

Retten hevet

Arild Dommersnes

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Dokument i samsvar med original
Stian Stensen
førstekonsulent

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar sannsynlighetsovervekt for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.